De Vrijheid Oisterwijk

Lindeind 51 en 52

De Lind 3 en 5

Warenhuis HEMA staat op twee oude erven, in het linker woonde jarenlang gemeenteontvanger Hazen, op het rechtererf was de ingang van schoenfabriek *De Meeuw*. Beide erven worden hierna afzonderlijk besproken.

Lindeind 51 en 52

De Lind 3 en 5

Warenhuis HEMA staat op twee oude erven, in het linker woonde jarenlang gemeenteontvanger Hazen, op het rechtererf was de ingang van schoenfabriek De Meeuw.
Beide erven worden hierna afzonderlijk besproken.

51

Alwaar tot voor enkele jaren het woonhuis en kantoor van de gemeenteontvanger Hazen was, naast de Nederlander, bevindt zich in 1430 Jan Sbyes erf[1]. Deze Jan die Bie was getrouwd met Mechteld, dochter van Willem die Cuper, een zoon van Jan Beelaerts.

Jan Beelaerts had zes kinderen: vier zonen en twee dochters. Van hen is Wouter rond 1444 zonder nakomelingen gestorven. Hij maakte een uiterste wilsbeschikking en dientengevolge kennen wij zijn bloedverwanten[2]. Kathelien Jan Beelaertsdochter heeft vier kinderen en is tweemaal getrouwd geweest, ten eerste met Henrik Zegers en ten tweede met Jan Korstiaans van der Veken. Henrik, haar zoon bij Henrik Zegers, wordt Belaert geheten. Van haar zoon Peter zijn twee zonen bekend: Henrik en Willem Zegers. Een andere dochter van Jan Belaert is waarschijnlijk getrouwd geweest met Henrik van Haren, die bij haar twee zonen, Willem en Gerit, en een dochter, Ide, verwekte.

1 Otw,R.147,46;
2 Orw,R.155,4v;

Wouter Jan Beelaerts broeder Gerit heeft een zoon Jan en een dochter Elisabeth, gehuwd met Willem Vos, zoon van Willem Vos de zoon van Griet van der Hilt[3].
Peter Jan Beelaerts, een andere broeder van Wouter, is in 1459 al dood. Ook zijn zoon Claus, die weer een zoon Laureins heeft, is dan al niet meer in leven. Wel leven dan nog Peters zonen Lambrecht, Peter en Jan. Laatstgenoemde heeft kinderen uit zijn huwelijk met een zekere Elisabeth.
De derde broeder van Wouter Beelaerts is de voornoemde Willem die Cuper. Van hem zijn twee zoons en twee dochters bekend: heer Godert die Cuper, priester[4], Jan die Cuper, gehuwd met Elisabeth, dochter van Jan Vrients[5], Hadewich, welke kinderen heeft uit haar huwelijk met Jan van Esch[6] en in 1445 al niet meer in leven is en tenslotte voornoemde Mechteld, de vrouw van Jan Jans Sbien[7].
Van Jan die Bie zijn twee zonen bekend: heer Willem Jans Sbieën, priester[8] en Jan die Bye, die een natuurlijke dochter Johanna heeft[9]. Heer Willem heet ook die Cuper, naar zijn grootvader van moederszijde. In 1462 ligt ten oosten van heer Willem Cupers erf het huis van Jan die Cuper, zoon van wijlen Willem Cuper[10]. Heer Willem is zijn vader opgevolgd. Het ligt daarom in de rede in grootvader Willem die Cuper Jan Beelaertszoon de eigenaar te zien van zowel het erf dat hier besproken wordt alsook van dat onder nummer 52 ter sprake zal komen. Diensvolgens is Aart geheten Dancker ook als oudst bekende eigenaar van het hier besproken erf aan te merken[11].
Tegen een erfpacht van een mud rogge, af te dragen op Lichtmis, heeft heer Willem Jans Bieën zijn huis met erf en hof en het recht om daarheen te wegen, op 14 maart 1463 overgedragen aan Jan Wouter Robben. Zijn bloedverwant[12], Reineer, zoon van Aart die Bye ziet af van vernadering[13].
Uit de omschrijving van de koop blijkt dat het huis moeilijk te bereiken was. Jan Rubkens heeft daarin verbetering gebracht toen hij de hand kon leggen op het oostelijk aanpalend erf. Toen werd naast zijn huis een weg van acht voet gelegd. Op 6 november 1481 verkoopt hij zijn huis aan heer Adriaan Ansem Smolders. Als oude lasten drukken dan op het erf een erfcijns aan het godshuis van Baseldonck en de voornoemde erfpacht van een mud rogge die heer Willem die Bye met een som gelds aan zijn biechtelingen, de zusters van het klooster te Oisterwijk, naliet. Bij deze verkoop ziet Claas Jans van Eyghen af van vernadering van de koop[14].
Van heer Adriaan is het huis verkregen door Wouter Lipprechts. Wouter Lipprixssoen wordt al genoemd als eigenaar wanneer op 28 april 1503 Goyaart zoon van wijlen Steven die Leeu ten behoeve van Jenneke, zijn dochter uit eerste echt, aan haar behuwd-oom Joost Roelofs, getrouwd met Baat, dochter van Henrik Kepkens, bij de deling van Henriks nalatenschap een erfpacht van één mud rogge belooft uit het naastgelegen huis aan de Hekkenstraat.[15] Wouter heeft een zoon Claas en twee dochters, Margriet en Joostken. Laatstgenoemde werd de vrouw van Goossen Sceyven, die het huis met een aangelag van een half lopense op de Kruisstraat in 1544 bezit[16]. Joostken kreeg uit haar huwelijk met Goossen Antonis Sceyven

3 Willem Vos Grietens komt uit Gestel: Otw,R.157,16v;
4 Otw,R.143,5;
5 Otw,R.144,72 en los blad;
6 Een uitweiding is te vinden onder Lindeind 101; Otw,R.153,28;
7 Otw,R.144,70;
8 Otw,R.161,34;
9 Otw,R.153,28; haar momboors zijn echter Daneel Nouwen, Dirk '*bastaert Jan Oerlemans*' en Ghijsbrecht Gheryts; zie onder Lindeind 70;
10 Otw,R.169,8v;
11 Otw,R.148,26; sH,R.1231,179v-1461: Donckers?;
12 Heer Willems vader had waarschijnlijk ook een zoon Aart die Bye, die getrouwd is met Aleid Willem Kermisdochter (Otw,R.144,46v). Er wordt ook nog een Jan, zoon van Lodewijch Bye Aartszoon vermeld (R.144,17v); Cf. R.154,5; R.154,5v; R.153,28;
13 sH,R.1232,378v;
14 Otw,R.187,8v; zie ook sH,R.1286,87v;
15 Otw,R.207,22v-1503
16 sH,R.1339,7v;

geen kinderen en vermaakt op 8 september 1554, wanneer zij ziek is, aan Corstken, *´huerder nichten´*, namelijk een dochter van Claas, *´haer falie, huyck, besten doeck ende hueren besten rock´*[17]. Corstken is getrouwd met Jan van Wachtendonck, die bij haar drie kinderen heeft verwekt, met name Jan, Laureis en Lijsken. Laureis en Lijsken zijn in 1564 nog niet mondig. Margriet, dochter van Wouter Lipprechts, is gehuwd met Willem Aarts van den Wiel, die bij haar drie zonen heeft verwekt: Dierk, die in 1560 al niet meer in leven is en onmondige kinderen heeft achtergelaten, van wie Gerit Dierks van den Wiel en Bartholomeeus Ariens momboors zijn geweest, Aart Willems van den Wiel en Willem Wouters van den Wiel.[18].
Op 16 april 1516 dragen Claas Wouter Lipprechts en Willem Aarts van den Wiel twee-derde in dit huis, dan gelegen naast het erf van Steven Leeukens westwaarts en dat van Marie, weduwe van Peter Janssen, over aan Goossen Antonis Sceyven[19]. Op 29 maart 1515 had Claas, zoon van wijlen Wouter Lipprichts, als man van Elisabeth Jan Lonartsdochter een erfpacht van zes lopen beloofd uit een huis in de Kerkstraat en tot meerdere zekerheid het hier behandelde daarvoor mede verbonden[20]. Tussen de erfgenamen van Goossen en Joostken wordt op 28 mei 1559 een schikking gemaakt. Aart en Goossen, zonen van wijlen Willem van den Kerckhoff bij Elisabeth, dochter van Antonis Goossen Sceyven en de erven van Joostken dragen aan Jan Antonis Goossen Sceyven en Aart Willems van den Wiel alle aanspraken op een hoeve in Huikelom, op een *´stuck eckerlant den Hulshoff´* en andere onroerende goederen over, waartegenover Jan Antonis Sceyven en de kinderen van Elisabeth Sceyven voornoemd, benevens de erfgenamen van Joostken aan Matthijs Jan Scheyven hebben overgedragen: een huis en hof binnen de Vrijheid, strekkende van de gemene straat tot het erf van Jacob Jan Stijnen en gelegen tussen het erf van Ida, dochter van Wouter Roelof Peynenborg enerzijds en dat van Cornelis Emberts van Gorcum anderzijds[21].
Matthijs Jan Scheyven had twee broeders, Gerit en Antonis, die trouwde met Iken, dochter van Robbrecht Henriks inden Mersse[22], doch slechts van Matthijs zijn kinderen bekend[23], te weten Antonis en Anna, die in 1572 nog onmondig zijn[24]. Hun moeder is Willemken, dochter van Stoffel Willem Poirters[25]. Een zuster van Willemken, Heilwich, dochter van Stoffel Poirters was getrouwd met Peter, de in 1560 nog onmondige zoon van Aart Gijsbrecht Leunissen van Megen en van Jenneken, dochter van Dionijs Crillaerts uit Tilburg[26]. Zou Leunis Peters, die op 11 juni 1599 terloops wordt vermeld als eigenaar van het hier behandeld huis derhalve ook in de kring der van Megens moeten worden gezocht?[27].

Een jaar tevoren, op 9 oktober 1598, heeft Gerard, zoon van wijlen Lonis Peters van Oisterwijck een-derde deel in dit huis in de rechte straat overgedragen aan zijn zwager Adriaan, de zoon van Joost Henricx, die getrouwd was met Catharina, dochter van Peter van Oisterwijk[28].
Evenwel hebben Claas Colen, een zoon van Adriaan Huyben bij Agnees, dochter van Henrik van den Hout, en zijn broeder Peter reeds op 17 september 1599 ten behoeve van Peter, de zoon van wijlen Adriaan Verhoeven afstand gedaan van dit huis[29]. Claas Colen was getrouwd met Heilwich, natuurlijke dochter van

17 Otw,R.258,79;
18 Otw,R.268,45v;
19 Otw,R.220,24; zie ook sH,R.1303,173;
20 Otw,R.219,16;
21 Otw,R.263,41v;
22 Otw,R.261,82;
23 Otw,R.273,17;
24 Otw,R.276,18v. Jan Antonis Goossen Sceyven is op 15 april niet meer in leven (R.273,16). Hij trouwde Iken, dochter van Gerit van Hout, met welke hij op 27 januari 1563 een testament maakt (R.267,2v). Mogelijk had Jan nog een zuster, Kathelijn, getrouwd met Jan Heym (R.245,41v);
25 Otw,R.267,37;
26 Otw,R.252,83;
27 Otw,R.294,35v; zie ook Otw,R.296,48v; G. Berkelmans, De familie Poirters, in *De Kleine Meijerij* jrg 58 (2007), vooral p. 35;
28 sH,R.1436,518;
29 Otw,R.294,43;

Michiel Gielis Swagemakers[30]. Peter Verhoeven heeft op 11 januari 1615, wanneer hij ziek is en met zijn tweede vrouw Peterken[31], dochter van Antonis Brievincks en weduwe van Joris Bartholomeeussen, een uiterste wilsbeschikking gemaakt waarin hij verzucht dat de Zwaan tot zijn grote schade is afgebrand[32]. Verband tussen Peter en de rechthebbenden op het huis in het jaar 1598 is hier niet te bespeuren.
Ook is niet duidelijk hoe het erf vervolgens in de familie Wijtmans is gekomen. In 1618 wordt Mattheeus Emberts terloops als eigenaar vermeld[33]. Hij woonde hier nog in 1636 en wordt dan wegens zijn gebruik en welvaren aangeslagen voor anderhalf oord[34]. De acht kinderen van Mattheeus hebben na de dood van hun moeder[35] Mayken, dochter van Gerit van de Veken, alle rechten op dit huis, dat een hof van 11 roeden heeft, toegescheiden aan Joachim, zoon van Mattheeus Embert Wijtmans[36]. Op dat tijdstip schijnt de erfpacht van de zusters reeds ingekocht te zijn, want er wordt slechts gesproken over de verplichting om de heren van Baseldonk twee stuiver en een penning te betalen en een roede van de dijk te onderhouden.
Joachim Wijtmans bezwaart zijn huis met vijf gulden, jaarlijks verschuldigd aan het Manhuis. Hij laat het na aan zijn dochter Margriet, verwekt bij Maria, dochter van Jan van Nuenen[37], welke er in 1702 al woonachtig is[38] en er in 1736, wanneer de eerste huisnummering plaatsvindt, nog eigenaresse van is. In laatstgenoemd jaar wonen er Jan Bertens en Jan du Pon. In 1746 wordt Jan Bertens ook als eigenaar vermeld. Mogelijk was hij een schoonzoon van de weduwe van Matteeus Wijtmans, welke Margriet Wijtmans nog opgevolgd lijkt te wezen. Hij trouwde in 1732 met Maria Anna Wijtmans. Een halve eeuw lang is nu sprake van *´een huys en hof met nog een kleijn huijsken´*. Rond 1776 heeft Jan dit goed nagelaten aan zijn kinderen. Onduidelijk is of met het klein huiske de opstal op het oostelijk belendend erf wordt bedoeld, hetwelk in 1743 door Jan Bertens is verworven[39].
Jan Bertens heeft vijf erfgenamen achtergelaten[40], van wie er twee, met name een zoon Jan en een dochter Johanna zonder nakomelingen zijn gestorven. Adriaan van Nuys als man van Cornelia, dochter van Jan Bertens, Mattheus Bertens en Cornelis Bertens komen na een transport van een-vierde deel door Johanna op 8 juni 1784 als eigenaars van het goed te boek[41]. Op 15 november van dat jaar komt hun huis aan Cornelis Bertens[42]. Die verhuurt het eerst aan de jood Jacob Hartog en later ook aan *´dheer Meyer´*. Wanneer Cornelis het huis verwerft is het verbonden voor een kapitale som van 300 gulden, welke Jan Bertens de oude op 13 februari 1742 ten overstaan van Bossche schepenen opnam bij juffrouw Anna Maria Suyskens. Ook zijn in 1784 nog een rente van vijf gulden aan het Manhuis en 18 duiten aan de Bossche Baselaars verschuldigd.
De erfgenamen van Elisabeth Hurkens, de weduwe van Cornelis Bertens, hebben het huis, genummerd 106, met turfschuur, hof en erve van acht roeden en 27 el op 26 maart 1830 aan Johanna Bertens, welke getrouwd was met de wagenmaker Jan van Beckhoven[43].
Hij is op het hier besproken erf begonnen met een looierij[44].

30 Otw,R.298,8 en 32;
31 Zij trouwden voor de pastoor in september 1597;
32 Otw,R.299,13v;
33 Otw,R.312,18v;
34 GA 241,10;
35 GA 243,10v;
36 Otw,R.353,82. De andere zeven kinderen zijn: Gerit, Wouter, Adriaan, Anneke (getrouwd met Jan Cornelis Michiels), Heilke, Jenneke en Cathelijn;
37 Otw,R.480,252v. De andere kinderen zijn: Mattheus, Maria (getrouwd met Adriaan van der Perre), en Cornelia;
38 GA 223,41v;
39 GA 228,119;
40 Otw,R.432,25 en 56;
41 Otw,R.342,25; GA 238,38;
42 Otw,R.342,56; GA 238,38v;
43 N.5357,551. De kadastrale nummering is: F.170: huis en erf (12); F.171: huis (14); F.172: tuin (2);
44 F.170 wordt dan F.516: huis en erf; F517: een looierij met een oppervlakte van twee roeden en 30 el.

Lindeind 51	Oisterwijk,GA.87-98	oud 260-271
	eigenaars	*bewoners*
1736	Margriet Weytmans	Jan Bertens en Jan du Pon
1741		Jan Bertens
1746	Jan Bertens	Deselve en Gerardus Couwenberg
1751		deselve
1756		
1761		
1766		
1771		
1776	Kinderen Jan Bertens	
1781		
1786	Cornelis Bertens	Jacob Hartog
1791		Jacob Hartog (3.3) en dheer Meyer (1.0)

52

Het onroerend goed aan het Lindeind, dat in 1736 het nummer 52 heeft gekregen, stond waar een gebouwtje voor de elektriciteitsvoorziening stond en de inrit was naar een fabrieksgebouw. Dit gebouw lag ook aan de Stationsstraat, maar dat geeft geen indruk meer van de vroegere ligging van het nu besproken erf, waarvan de westelijk naburige erven achter grensden aan het pad dat men bij de bakkerij van de firma C. van Beckhoven kan opgaan. Met andere woorden: het nu besproken erf had niet de vorm van een winkelhaak, doch was rechthoekig en grensde vroeger ook aan dat pad.

Na hetgeen hiervoor is gezegd[45] kunnen we over de oudste eigenaren, Aart Dancker, Willem die Cuper Jan Beelaertszoon en zijn zoon Jan die Cuper, kort zijn.
Op 20 maart 1462 belooft Jan die Cuper, die in 1457 als weduwnaar alle rechten die zijn zoon Jan had heeft verworven[46], aan Jan Willems van der Heyen een erfpacht van niet minder dan zeven mud rogge uit zijn huis tussen het erf van Embrecht Jan Claessone en dat van heer Willem die Cuper, waarvan de hof zich uitstrekt tot het erf van Jacob van der Elst[47]. Mogelijk is het dan ook door een opwinning gekomen aan Jan Rubkens

45 Onder Lindeind 51;
46 Otw,R.165,23v;
47 Otw,R.169,8v;

die er in 1469 blijkt te zitten[48]. Bedoeld is Jan Wouter Robben die in 1463 reeds het westelijk belendend had verworven van heer Willem die Cuper[49]. Het huis verdwijnt nu. In 1476 verdeelt hij zijn bouwplaatsen zodanig dat *´daer een wech van VIII voeten tusschen… bliven sal´* en de oostelijke hofstad verkoopt hij aan Matheeus *´sone'* Jans van Reeck. Behalve het onderhouden van een *´roey dijcs´* zal die de helft van de lasten moeten gaan dragen, namelijk een cijns van een half pond oud geld aan Jan van Erp, een half pond in lopende munt aan de rector van het Sint-Jorisaltaar en een half pond payment aan de fabriek der kerk van Oisterwijk. De weg zal anderzijds ook dienen *´tot hoer beyder gebruick te bliven after tot Jans schueren toe´*[50].

Mattheeus heeft weer een huis gezet en dit dan snel, op de feestdag van Sint Steven in 1477, verkocht en overgedragen aan Peter Jan Wevers[51], een zoon van Jan Wouters die ook Peter die caerdsetter genoemd schijnt te zijn[52]. Peter zal getrouwd zijn geweest met Marie Verelst, want deze zit hier in 1496[53]. Een zuster van de secretaris Jacob Jans van der Elst, Marie geheten, was in 1481 de vrouw van een zekere Peter Janssoen, waarschijnlijk dezelfde als de man die rond 1500 jarenlang voorschepen is geweest[54] en in 1477 als Peter Jan Wevers is aangeduid.

Marie Verelst had meerdere kinderen. In 1514 is heer Corstiaan, Peters zoon, echter de enige eigenaar van het nu behandelde huis. Hij verkoopt het op de feestdag van Sint Laurens en bedingt dat de koper, Peter Jans van der Stegen, het in het volgende jaar *´tot Paesen aenveerden´* zal, wanneer hij ook moet beginnen met de afbetaling[55].

Peter was een zoon van de vorster Jan Dirks van der Stegen. In 1515 heeft hij zijn rechten in het brouwgetouw dat zijn vader toebehoorde toen hij in leven was, overgedragen aan Aalbrecht Willem Aalbrechtssoen, die zijn *´broeder van den voerbedde´* heet[56]. De vrouw van Jan van der Stegen, Jenneken Persoen, natuurlijke dochter van de persoon en investiet van Oisterwijk, heer Willem Moliaert, schijnt derhalve tweemaal getrouwd te zijn geweest[57].

Op Sint.Jorisdag in 1516 verbindt Peter dit huis *´aen die gemeyn plaetse´*[58] en twee andere met een bakhuis achter de kerk[59] voor de betaling van een kroon van 24 stuiver jaarlijks ten behoeve van *´den dienst ende misse diemen daigelycx doet inder capellen´* van Onze Lieve Vrouw omtrent de Linde[60]. Op 10 februari 1526 belooft hij nog een cijns van 20 stuiver, gaande uit dit huis, aan zijn broer Dirk[61]. Wanneer Peter in 1544 weduwnaar is van Thomaasken, dochter van Jan die Clerck bij Glorie van der Elst, draagt hij de tocht in een-vijfde van dit huis op aan zijn zoon Willem[62], die rond die tijd *´bruer´* van het klooster van Sint Michiel in Antwerpen geworden zal zijn[63]. Ook Willems zuster kwam in Antwerpen terecht, als vrouw van Peter de Neve[64]. Op 19 januari 1546 hebben Willem en zijn broeder Jan, ook handelend voor hun broeder Ariaan en

48 Otw,R.175,19; sH,R.1237,219v;
49 sH,R.1232,378v;
50 Otw,R.182,10v;
51 Otw,R.182,35v;
52 Otw,R.217,12v;
53 Otw,R.201,18v; zie ook R.220,4v (1516);
54 Otw,R.187,9v;
55 Otw,R.218,35v
56 Otw,R.219,15v;
57 Otw,R.243,35v. Heer Peter Willem van den Dijck is een broeder van Aalbrecht. Op 22 augustus 1539 verkopen de momboors van de kinderen van Peter Wouter Stevens en Willemken, zijn huisvrouw, dochter van Aalbrecht Willem Aalbrechts, te weten Jan en Jenneken en Aalbrecht, zuster en broederen, een-vierde deel in de Hadewighenbempt aan Cort Gerit Henriks alias Brocken (R.243,35v). Willemken heeft een broeder Jan (R.249,33);
58 sH,R.1296,344;
59 Zie onder Kerkeind 42;
60 Otw,R.220,53;
61 Otw,R.230,4; zie ook R.233,27;
62 Otw,R.248,47v;
63 Otw,R.260,55;
64 Otw,R.255,101 en R.248,55v en 58;

hun zuster Anna, en als gemachtigden van Jut, hun zuster te Brugge, het huis met de hof en het recht van de weg van acht voet overgedragen aan Willem van der Bruggen Willemszoon[65], de opvolger van meester Jan Lombaerts als secretaris.
Op 13 januari 1552 zijn de schepenen Cornelis Schilder en Antonis Jan Sberen *´gestaen geweest ten huyse vanden eerbaren ende discreten meester Willem vander Bruggen, gesworen clerck der voirscreven vrijheyt, in zijnre slaepcamere´* en meester Willem heeft daar *´cranck inden lichame wezende´* zijn uiterste wilsbeschikking gemaakt, met *´goeden voorrade´* van Jacobsken, zijn huisvrouw, dochter van Andries Janssen[66]. Hij begeert begraven te worden in de kerk van Oisterwijk *´inden choer van Onser Liever Vrouwen, achter die sepulture Godevaerts vanden Velde´*. Aan *´den schamelen armen mannen wonende int Manhuys´* vermaakt hij een erfpacht van twee zester rogge, met de last *´te comen inder kercken van voirscreven op zijne sepulture, alle jaer alsmen memorie van zijnder begravenisse houden zal om alsdan een yegelyck van hen te hoiren misse met volcomen devocie tot vertroostinghe ende laeffenisse der sielen des voirscreven testateurs. Ende op dat dit volcomelijck ende reverentialiken mach geschieden zoe sal die oudtste kerckmeester aldaer dan present wezen om sulcx taensien, waer voir men hem uuytreycken zal, telcken reysen eenen halven pot wijns´*.
Meester Willem was eerst getrouwd geweest met een zekere Geertruid. Hij had ook een dochter, Severien, maar die heeft hij slechts *´gemaect ende gelaten een horens gulden ofte XII stuiver ende nyet meer´.* Hij had zo duidelijk zijn voorkeuren. Jacobsken mag het huis verkopen; de helft van de opbrengst is voor haarzelf en de andere helft voor Sebastiaan, zoon van Jan Willems, zodra hij *´tot enen eerlijcken staet compt´* en indien die vooroverlijdt, voor Willemken, zijn peet, doch niet voor Laureis! Aan *´Dierck Toelinck tot Gestel´* moet Jacobsken 100 carolusgulden besteden. Meester Willem van der Bruggen vermaakt *´zijnen besten tabbaert der Eerwerdigen Heyligen Sacraments ende Onse Liever Vrouwen inder kercken van Oisterwijck´*. Op 5 oktober van datzelfde jaar 1552 is Jacobsken weduwe en zij verkoopt het huis dan aan Cornelis Emberts van Gorcum[67].

Tijdens de opstand zal ook dit huis aan de vlammen ten prooi zijn gevallen. De hofstad wordt opgewonnen wegens gebrek in betaling van een cijns van drie gulden en 12 stuiver. In de openbare verkoop wordt Wouter Wouters van Esch, die Elisabeth, de weduwe van Cornelis Emberts van Gorcum tot vrouw heeft, er eigenaar van. Hij draagt die op 11 juni 1599 over aan Adriaan, zoon van wijlen Aart Roestenborch, maar Adriaan maakt er de vijftiende daaropvolgend Jan van den Hoevell, de zoon van de secretaris, eigenaar van[68]. Er staat dan nog een *´schuerken´*. Jan laat het erf verder onbebouwd en verkoopt het op 21 augustus 1601 aan Peter, de zoon van wijlen Adriaan Gijsberts Verhoeven en zijn vrouw Peterken, dochter van Antonis Brievincks. Na hun dood moet het huis aan Peters kinderen Willem en Neesken komen[69]. Hun moeder is Aleid Willem Peters[70]. Jan Nicolaas Lombaerts, getrouwd met Anneke Lambrecht Moonen[71] heeft op 6 maart 1618 deze afgebrande hofstad aan de Plaats opgedragen aan Jan, de zoon van wijlen Wouter Jan Blick, die deze een jaar later, op 22 april 1619, weer overdraagt aan Denijs, zoon van wijlen Thomas Gerits[72]. Diens dochters Maaike en Jenneke verkopen de afgebrande hofstad met de schuur erop op 6 juni 1626 aan Jan Jan Aart Lathouwers[73], een juist handelingsbekwaam man. Hij maakt van de schuur een woonhuiske en verkoopt dit op 8 januari 1627 aan Jan de jonge, zoon van Cornelis Jan Vendicx. Jan is getrouwd met Geritje Corstiaan

65 Otw,R.250,1;
66 Otw,R.256,32v; dit testament is zeer fraai gesteld!;
67 Otw,R.256,112;
68 Otw,R.294,35v;
69 Otw,R.296,48v;
70 Otw,R.307,28; R.313,17;Willems weduwe hertrouwde met Thomas Colijns (Vierleys) (Otw,R.98,los blad; R.340,11v); Neesken trouwt Wouter Huibert Henricx (Otw,R.340,11v);
71 sH,R.1567,30; zie *Brabantse Leeuw*,jrg. 1, 48;
72 Otw,R.312,18v;
73 Otw,R.320,91v;

Lambert Brocken[74] Hij moet een cijns van 25 stuiver aan Heilken van der Borcht gaan betalen, een van 28 stuiver aan de Tafel van den Heiligen Geest en drie carolusgulden aan de kinderen van Peter Verhoeven. Ook moet hij een roede van de dijk en 't hekken voor aan de straat mee onderhouden[75].
Op 20 juli 1632 heeft Jan zijn huis verkocht aan Jenneke Henrik Jans[76], ook genoemd Jenneke Henriks van Gestel. Haar huiske heeft een hof van 14 roeden[77]. Op 30 september 1647 heeft zij[78] haar huis met allerhande materialen en schoorhouten verkocht aan Lambert, de zoon van Jan Vendicx, van wie Jenneke haar huis kocht. Henrik Bastiaens vernaderde het huis als man van Cathelijn Daniel Henricx dadelijk, maar toen hij al die schoorhouten zag, heeft hij zich schielijk laten tevreden stellen[79]. Lambert Vennix heeft het huis nog in 1652[80] en laat het na aan zijn zoon Jan die het op 14 mei 1685 verkoopt aan Margriet Janssen de Bruyn[81]. In 1702 zit die nog in haar huiske, doch 20 jaar later zit er Thomas Zwerts[82]. Thomas, die in het najaar van 1741 stierf[83], schijnt het huis nagelaten te hebben aan zijn zoon uit tweede echt[84]. In maart 1743 heeft notaris Jacob Althoffer als gemachtigde van de drie kinderen uit het eerste huwelijk[85], namelijk van Adriaan, meerderjarige zoon van Thomas Sweerts, van Jacobus Floorak als man van Willemijn Weerts, wonende binnen 's-Gravenhage en van Gerrit Wannaards[86], weduwnaar van Maria, dochter van Thomas Sweerts, echter behalve de voorste helft van het huis genaamd Den Hoek, ook een huis en hof van 12 roeden *´over de Kooijstraat´*, gelegen tussen het erf van Goossen van Biljouw en dat van de erven Jan Berthens, in een openbare verkoop gebracht en op 19 april overgedragen aan Jan Berthens[87]. Een roede van de dijk *'over de agterste brug´* moet die gaan onderhouden[88]. Het meest zal het er Jan Berthens om te doen zijn geweest naast zijn eigen huis wat orde te scheppen. In 1746 wordt gesproken over een omvergevallen huiske, dat in 1751 al geheel is vernield. Wanneer in 1786 Cornelis Berthens eigenaar van dit erf is, wordt het aangeduid als *´nu thuyn'*.

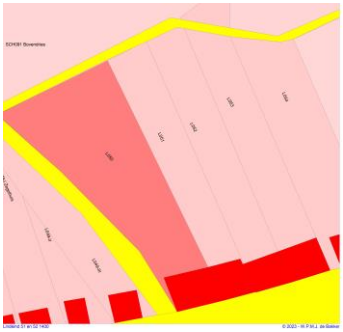

1400 reconstructie L51 en 52

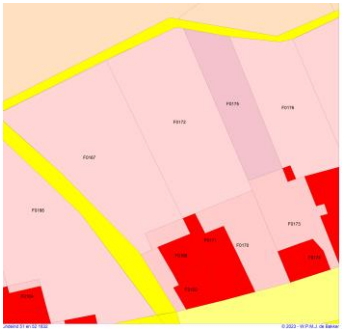

1832 kadaster F.170-172

1950 kadaster F.1679

2023 kadasterF.1679

74 Otw,R.315,8v;
75 Otw,R.320,129;
76 Otw,R.326,67v;
77 GA 241,10 (1636);
78 Zij wordt dan een dochter van Daniel Henricx genoemd;
79 Otw,R.341,89v;
80 GA 242,10v;
81 Otw,R.398,54v;
82 GA 223,42; jº GA 225,55;
83 J, Swane, De familie Zwerts te Oisterwijk, in *De Kleine Meierij*, jrg 17 (1963) p. 4 e.v.;
84 GA 228,120. Zijn moeder is Jenneke van de Wouw:GA 256,20; Otw,R.411,185; R.418,144;
85 Hun moeder is Jenneke van den Braak: Otw,R.411,185; R.418,144; cf GA 250,29v;
86 Wernaers;
87 Otw,R.418,146;
88 GA 1219 - 1222, nr. 52.

Lindeind 52	Oisterwijk,GA.87-98	oud 260-271
	eigenaars	*bewoners*
1736	Thomas Werts	item
1741		
1746	Jan Bertens	omvervallen het huyske
1751		omvervallen en vernield
1756		
1761		
1766		
1771		
1776	Kinderen Jan Bertens	
1781		
1786	Cornelis Bertens	omvervallen en nu thuyn
1791		

© De Vrijheid Oisterwijk

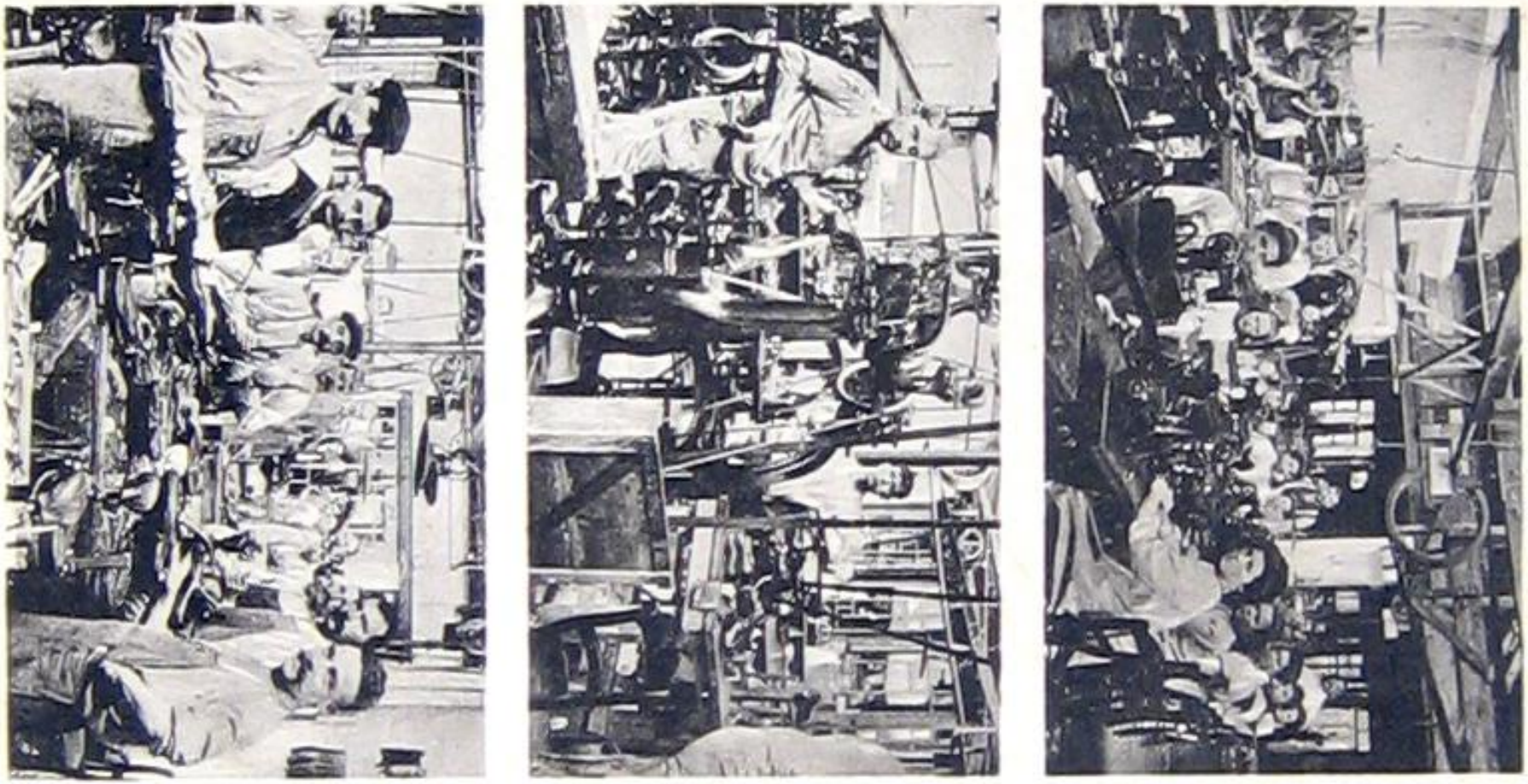

STOOM-SCHOENFABRIEK

Wed. M. VAN IERSEL & Zonen, ▫ Oisterwijk (N.-Br.)

overzicht

			LINDEIND 51
v1390 ?			*? hieraf L52*
			Jan Dancker (Donckers?)
			? Jan Beelaerts
			Willem die Cuper z. Jan Beelaerts
14-1-1422	O,R.144,70r-1		Jan Jan Sbyes (die Bie) x Mechteld d. Willem die Cuper
v1462			hr Willem Cupers z. Jan die Bye
14-3-1463	sH,R.1232,378v		Jan Wouter Robben
			met oostelijk erf L52
6-11-1481	O,R.187,8v		hr Adriaan Ansem Smolders
			Wouter Lipprechts
16-4-1516	O,R.220,24v-2	*huis*	Goossen Antonis Scheyven x Joostken Wouter Lipprechts
28-5-1559	O,R.263,41v	*huis*	Matthijs Jan Scheyven x Willemken d. Stoffel Willem Poirters
1-2-1565	sH,R.1387,143	*huis, achterhuis. 19 R*	Gerit en Antonis zn Jan Scheyven
28-3-1566	O,R.270,21r	*hsuis, achterhuis*	Jacob Jan de Brouwer
v-10-1567		*huis*	Adriaan Huibert Henricx
			(Leunis Peters (van Oisterwijk))
9-10-1598	sH,R.1436,518	*afgebrande hofstad*	(Adriaan z. Joost Henrik Moonen x Catharina d. Peter van Oisterwijk *(1/3)*)
1598			Adriaan Huyben x Agnees d. Henrik van den Hout
17-9-1599	O,R.294,43	*huis*	Peter z. Adriaan Verhoeven x Aleit Willem Peters xx Peterken d. Antonis Brievincks (wede Joris Bartholomeeus) **de Swaen ?** *afgebrand (v 1605)*
12-5-1617 *21-4-1619*	O,R.311,57v O,R.313,24r	*huis , afgepaald*	Matheeus Embert Adriaan Goossens (Wijtmans) x Mayken d. Gerit van der Veken
28-12-1659	O,R.353,82	*huis*	Joachim z. Mattheeus Embert Wijtmans x Maria d. Jan van Nuenen
12-8-1704	O,R.480,252v	*huis, bakhuis*	Margriet d. Joachim Wijtmans **L.51**
27-8-1740	O,R.452,127	*huis schop 1/2 L*	Jan Peter Bertens x Maria Anna Wijtmans, *met 19-4-1743 oostelijk erf (L.52)*
8-6-1784 *15-11-1784*	O,R.432,25r O,R.432,55v	*huis*	Cornelis Jan Bertens, timmerman x Elisabeth Hurkens, **F.170,171,172**
1817		*huis brandhuis*	
26-3-1830	N.5357,551	*huis, turfschuur 8 R 27 E*	Johanna Bertens x Jan van Beckhoven, wagenmaker, **nr 106** *(1830)* **F.170** *wordt* **F.516,517**, *bouw looierij oost)*
1860			Jan van Besouw
1883			Ludovicus Josephus Antonius Spierings
1885			Petronella Berkelmans x Johannes Petrus van Arendonk, *geheel* **F.1324**
1905			Firma weduwe M. van Iersel en zonen, *bouw schoenfabriek* **F.1562** *zonder achtererf langs Lindepad maar met uitgang in de Stationsstraat*
1920			Firma stoomschoenfabriek J. van den Brule
1924			Johannes Petrus Maria van den Brule, **F.1679**
1927			Albert Antoine Hubert Pirenne
1927			NV Paijmans schoenfabrieken
1939			NV schoenfabriek Heimans en Anholt
1947			*Huisnr. B369 woonhuis, bewoond door gemeenteontvanger A.R. Hazen, tevens agent van de Credietbank, wordt de Lind 3* *Huisnr. B370 schoenfabriek de Meeuw, wordt de Lind 5*

			Lindeind 52
			zie Lindeind 51
			Aart Dancker
			Willem die Cuper Jan Beelaertszoon
			Jan Jan Willem die Cuper
26-6-1457	O,R.165,23v-3	*huis*	Jan Willem de Cuper

v.1469			Jan Wouter Robben (Rubkens)
7-3-1476	O,R.182,10v-1	*hofstad*	Matheeus z. Jan (of Aart?) van Reeck
1477			Peter z. Jan Wouters Wevers (de caerdsetter) x Marie Verelst
			hr Corstiaan Peter Wevers
10-8-1514	O,R.218,36r-1	*huis*	Peter Jan Dirks van der Stegen x Thomaasken d. Jan die Clerck
17-10-1544	O,R.248,47v	*huis*	(*(1/5)* Willem Peter Verstegen)
19-1-1546	O,R.250,1r	*huis, achterhuis*	Willem van der Bruggen Willemszoon, secretaris x Geertruid xx Jacobsken d. Andries Janssen
5-10-1552	O,R.256,112r	*huis, klein huis*	Cornelis Emberts van Gorcum (Schoenmakers)
v1587			Wouter Wouters van Esch x Elisabeth wede Cornelis Emberts van Gorcum (1587)
	vgl.O,R.294,35v		*opwinning wegens 3 gld 12 st* door Willem Wouter Boots
			Wouter van Esch
11-6-1599	O,R.294,35v	*afgebrande hofstad, schuurke*	Adriaan Aart Roestenborch
15-6-1599	O,R.294,35v		Jan Dierk van den Hoevell
21-8-1601	O,R.296,48v	*afgebrande hofstad, schuurke*	Peter z. Adriaan Gijsberts Verhoeven x Aleid Willem Peters xx Peterken d. Antonis Brievincks
12-5-1617	O,R.311,58	*afgebrande hofstad, schop, schuur*	Jan Niclaas Joost Lombaerts x Anneke Lambrecht Monen
6-3-1618	O,R.312,18v	*afgebrande hofstad, schuur*	Jan Wouter Jan Blieck
12-4-1619	O,R.312,18v		Denijs z. Thomas Gerits
6-6-1626	O,R.320,91v	*afgebrande hofstad, schuur*	Jan Jan Aart Lathouwers
8-1-1627	O,R.320,129	*woonhuis*	Jan de jonge z. Cornelis Jan Vendicx x Grietje Corstiaan Lambert Brocken
20-7-1632	O,R.326,67v	*huis*	Jenneke Daniel Henrics weduwe Henrik Jans (van Gestel)
30-9-1647	O,R.341,89v		Lambert z. Jan Vendicx
			Jan z. Lambert Jan Vendicx
14-5-1685	O,R.398,54v	*huisje*	Margriet Janssen de Bruyn (x Adriaan Willem van den Braecken)
			Thomas Arien Zwerts (x Jenneken Adriaan van den Braak xx Jenneken Cornelis van de Wouw
19-4-1743	O,R.418,146	*huis 12 R*	Jan Peter Berthens
1786			Cornelis Berthens
			zie verder Lindeind 51

uit: www.devrijheidoisterwijk.nl 10-10-2023